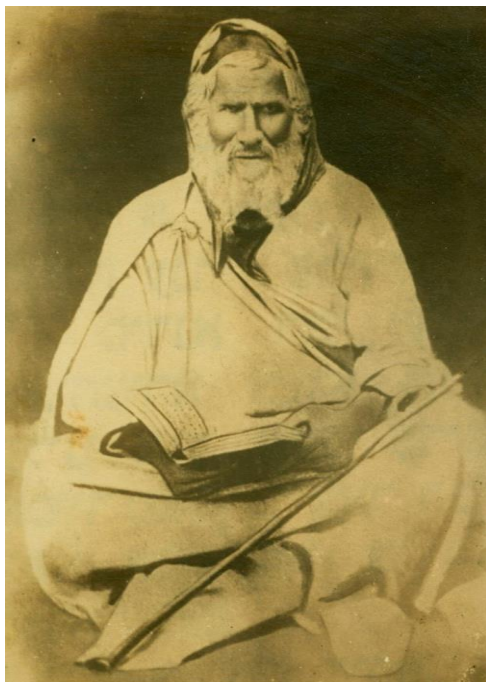
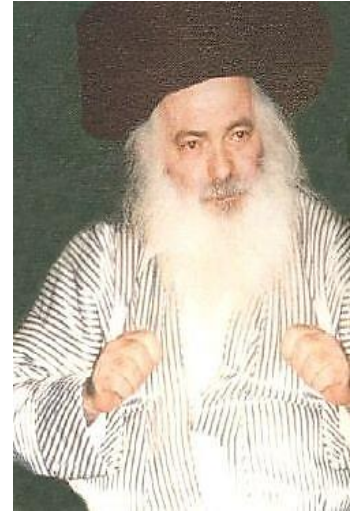
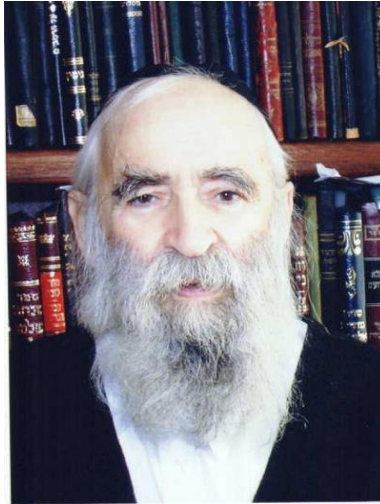

פניני הצדיקים

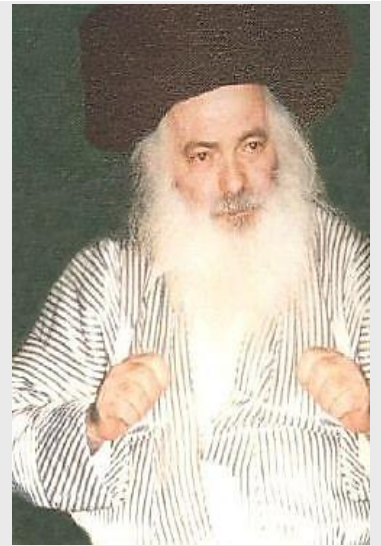
האדמו"ר הרב אלתר אלעזר מנחם בידרמן זצ"ל מלעלוב – נולד ב-ד' אב ה'תרצ"ה (1935) בין חומות ירושלים עיר הקודש. נקרא ע"ש זקינו הרה"ק מרן רבינו אלעזר מנחם מלעלוב וע"ש דוד אביו הרה"ק ר' אלתר מסוסנובצא. בשנים ה'ת"ש-ה'תש"ה (1944-1949) תנאי הקיום היו קשים ביותר, ואביו הגיע למצב שאפילו לחם בלבד לא היה לו, נאלץ לעבור לתל-אביב (בהמלצת האדמו"ר ר' שלמה גולדמן מזוועה).

בילדותו למד בת"ת חב"ד בת"א, שם ספג תורה וחסידות במידה גדושה. כבר באותם ימים ניכרו בו גיוני קדושה. בימי בחרותו למד בישיבה למצויינים "תפארת ציון". רבינו היה חלוש מאוד, ועדיין נחשב מעילווי הישיבה, וכן סיפרו עליו כי התמיד מאוד בלימוד התורה הקדושה וכך עלה ונתעלה. לאחר מכן עבר לישיבת לומז'א בפתח תקווה. הרביץ תורה ודעת בישיבת לעלוב בת"א ומסר שיעורים תמידין כסדרן מדי יום ביומו.

לאחר פטירת אמו פתח את ישיבת כולל האברכים שם השקיע כל כוחו ומרצו, כדי שילמדו בהתמדה בלימוד רצוף ובתענית דיבור, להרבות כבוד שמים. בעל יראת שמים עצומה. שקדן עצום. ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. סיגף עצמו בתעניות. קירב רבים לאבינו שבשמים. ביקש לעזור לכל אדם. כאשר הבחין, שיש למישהו מצוקה, פנה אליו כדי לסייע לו. בכה רבות לבורא על צרותיהם האישיות של יהודים בפרט ועל עם ישראל בכלל.

חסידיו בארה"ב מציינים ברטט, כי בכל עשרות שנות הנהגתו, לא נמצאה אפילו משפחה אחת ששיחרה לפתחו ולא זכתה להיפקד בדבר ישועה ורחמים, אם בזש"ק ואם בזיווגים הגונים אף אלו שלא היו יכולים להיושע בדרך הטבע. בעל אהבת ישראל מופלאה. כיהן כאדמו"ר בבית-מדרשו של אביו. ידע את יום פטירתו והלך באותו היום והודה למנהלי המוסדות ונפרד מהם על אף שמעולם לא נהג כך. נפטר ב-י"ד טבת ה'תשס"א (2001). חי כ-66 שנים.

אביו: האדמו"ר ר' משה מרדכי. **אמו:** מרת עטיל. **ילדיו:** האדמו"ר ר' דוד (ממלא מקום אביו בבני-ברק), האדמו"ר יעקב יצחק (מכהן כאדמו"ר בבורו-פארק, חתן ר' מנחם קליין), ר' חיים יוסף (ראש ישיבת פנים מאירות), המשפיע ר' אלימלך, המשפיע ר' נחמן. **מרבותיו:** ר' רפאל כהן, ר' שאול ברוק, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (החזון אי"ש), ר' מיכל יהודה ליפקוביץ

○ יפר מקורבו של רבינו ר' חיים ראט הי"ו מארה"ב: כשהייתי צעיר יותר, יום אחד הלכתי לתומי למקום מסוים, כשבידי תיק עם כסף רב ואלפי מסמכים יקרי ערך, ששייכים למפעל ענק שבבעלותי וששמרתי עליהם מכל משמר, אך לפתע כשקמתי ממקומי לחזור לביתי, אני מגלה לחרדתי כי כל התיק ותכולתו היקרה נעלמו.

עולמי חרב עליי, לא ידעתי מה אעשה, יאוש התגנב ללבי, וכך באתי לבית מדרשו של רבינו, כשראה אותי רבינו שם לב למצב רוחי הקודר, ושאל אותי: "מדוע פניך רעות היום, שמא דבר מה אירע עמך?" ואני שפכתי שיחי בבכי ובצער גדול על תיקי יקר הערך שנעלם ממני, ואיני יודע, מה אעשה.

רבינו שמע את כאבי הגדול אמר לפליאתי, באופן ברור: "גנב לקח ממך את התיק, ואל תחשוש, כי הגנב ימצא, בעזרת השם, ולא רק זאת, אלא כל האבידה תימצא עוד הלילה עם כל תכולתה ביה". נדהמתי לשמע דברי רבינו, שהבטיח לי, כי אין לי מה להיות שרוי בדאגה, אך אמונת חכמים איתנה הייתה לי, וחכיתי כיצד יעבור עליי הלילה. ואכן לא יאומן: מדברי רבינו לא נפל דבר, לאחר מספר שעות אני מקבל טלפון מהמשטרה בעיר, שמצאו תיק שבו, יש מסמכים רבים וכסף רב, והם מבקשים שאבוא מיד לתחנת המשטרה, כדי שאוכל לתת סימנים, כי אכן מדובר בתיק אותו איבדתי.

הלכתי לתחנה בלב חושש, מצד אחד אולי מצאו תיק, אבל אולי את המסמכים יקרי הערך לא ימצאו שם, ומצד שני - מה עם הכסף הרב שהיה שם. אולי השודד כבר רוקן את כל הכסף? אבל כחסידי נאמן לרבו הרחקתי מחשבתיי מכך, כי הרי רבינו הבטיחני נאמנה, כי כל התיק ישוב אליי ללא שום חסרון.

וכך באותן מחשבות אני נכנס למשרדי תחנת המשטרה, הראו לי את התיק היקר, וכך בזמן, שאני מוסר עדות וגם פרטים נוספים, מגלה לי השוטר, כי מדובר בגנב מומחה, שהצליח לכייס ממני את כל התיק, אך הם לא מצליחים להבינו, איך לא נעלם דבר מהתיק, הוא הביא לי את התיק, ואכן לא נפלו דבר מדברי רבינו, גם המסמכים היקרים וגם הכסף הרב נמצאו בתיק, לא חסר דבר.

החסיד הישיש ר' חיים הרבסט זצ"ל, מחשובי חסידי צאנז ובאבוב ובצעירותו משמשו בקודש של הרה"ק מוויליאפאלי ז"ע - ובאחרית ימיו התדבק ברבינו והיה לחסידו הנלהב חלה ל"ע במחלה קשה, מצבו התדרדר, ורבינו אינו מסיח דעתו בהעתרתו עליו בתפילה לרפואה שלימה. בליל שבת קודש האחרון בארה"ב, אף עלה רבינו ז"ע לבקרו בביתו עם קבוצה מצומצמת של מקורביו. רבינו מתעניין כל יום ויום אצל מקורביו בחו"ל ובני המשפחה, לדעת מה מצבו של חיים בן חיה.

במוצאי שב"ק י"ב טבת התבקש ר' חיים לעולמו. מתקשרים להודיע על כך לרבינו, משענה הטלפון שאל רבינו על אתר: "מה עם חיים בן יוסף?!". הפעם הוא הזכיר אותו בשם אביו, מה שאין כן בכל פעם שאל עליו בשם אמו... דבר פטירתו של זקן החסידים לא נסתר ממנו וראינו עין בעין את רוח-קודשו. ארונו הוטס לארץ הקודש, ורבינו ליווהו בדרכו האחרונה.

הגאון רבי חיים קרייסווירטה אב"ד אנטוורפן שבבלגיה זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ח (1918). מגזע אראלים ותרשישים. יחוסו מגיע לרבנו חיים הכהן רפפורט זצ"ל אבד"ק לבוב. נצר משפחת הגאון הגדול ר' יהונתן אייבשיץ. מגדולי תלמידי ישיבת חכמי לובלין שבפולין. מקורב של ראש הישיבה ואב"ד הגאון ר' מאיר שפירא.

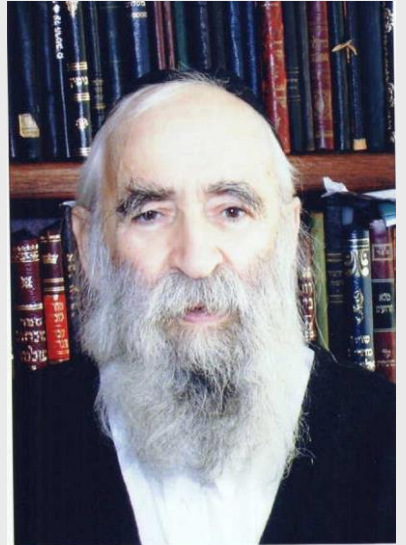
כבר בצעירותו נודע בשקדנותו והתפרסם בתואר העילוי מקראקא. הגאון ר' אברהם דובער שפירא כתב עליו בהיותו ר' חיים כבן 22 כי מדובר בעילוי נפלא, **גאון ובקי בע"פ בכל הש"ס עם תוספות והלכות הרמב"ם**. מחדש חידושים ובעל נימוסים מופלאים ומוסיף בסוף כי אינו מפרז כלל ועיקר אלא מחק מהסאה רבות. עם פלישת הגרמנים לפולין, הקב"ה עזר לו להימלט לליטא ולאחר מכן עלה לארץ. בסוף מלחמת העולם השנייה חזר לפולין כדי להציל ילדים יהודים, שמצאו מקלט בכנסייה. בשנים ה'תש"ח-ה'תשי"ד (1947-1953) עלה לארה"ב ושימש כראש-ישיבה.

בשנת ה'תשי"ד (1953) נתמנה לכהן כרבה של אנטוורפן בניסיון לבנות מחדש את הקהילה שם, תפקיד בו כיהן עד לפטירתו. פעל רבות למען יתומים ואלמנות. השיא כלות רבות. לא הייתה כלה בעולם שפנתה אליו והוא לא סייע לה בסכומים אדירים. נודע בחסדיו המרובים והמופלאים. חילק את כל משכורתו לנזקקים. ענוותן. גאון אדיר. בעל חסד מופלא. ייסד את ישיבת מרכז התורה בישיבה בירושלים. נפטר ב-ט"ז טבת ה'תשס"ב (2001). חי כ-83 שנים. ציונו בהר-המנוחות בחלקת הרבנים החדשה בירושלים. בהלווייתו השתתפו אנשים מכל רחבי אירופה.

אביו: ר' אברהם יוסף ושרמן הי"ד (אב"ד וואיניטש ומ"ס בית אברהם. ניספה במחנה טרבלינקה עם אשתו וילדיו שלום מרדכי, נתן דוד, יהודה, וחיה גנדל. ר' חיים היחידי שניצל מהמשפחה). **אמו:** מרת פרלה (בתו של רבי אהרן קרייזוירט מוואיניטש).

סבא: ר' יעקב שרמן ממאגנישוב.
אשתו: בתו של המשגיח בישיבת סלבודקה, הגאון הצדיק ר' אברהם גרודז'ינסקי.

הרה"ג מרן חיים קניבסקי שליט"א סיפר על הגאון ר' חיים קרייזוירט זצ"ל שהיה אחד מעמודי עולם התורה, **שכאשר היה דורש ברבים, היה מרטיב מדי פעם את אצבעו בלחלוחית פיו, ועשה עצמו כהופך את הדף**. וכאשר נשאל על הנהגתו זו, התברר שהגאון – **שזכר את כל התורה** – כשהיה מצטט בע"פ גמ' פלונית ממקום אחר, היה זוכר את מיקומה של הסוגיה בעמוד, ושהיה צריך, **במהלך הציטוט בע"פ, 'להפוך את הדף', הרי שבתנועה אינסטנקטיבית עשה עצמו כהופך את הדף, ועובר לדף הבא...**

הצדיק נודע בבקיאאותו העצומה בכל הש"ס, אשר היה שגור על פיו בעל פה. ומספרים, שפעם הזדמנו יחד מרן הרב הגאון אלעזר מנחם מן שך ורבנו בחופה וכיבדו את ר' חיים בברכה. לפני שבירך, ביקש הלה לפליאת כולם, שיביאו לו סידור כדי שהוא יברך את הברכות מתוכו.

לאחר שהסתיימה החופה פנה אליו הרב שך ושאל: "לשם מה כבודו צריך סידור, הרי אתה יודע את כל הש"ס בע"פ ובגמרא (בכתובות) מופיע כל סדר הברכות, אם כן, יכולת פשוט להקריא את הברכה מהגמרא?". ענה לו: "אתה צודק, אבל אם אקרא מתוך הגמרא, אני לא אדע היכן להפסיק..."

עשיית החסד המדהימה של הצדיק הייתה ידועה לכל עוד משחר נעוריו, והתעצמה בעקבות שיחה, שהייתה לו עם מרן הסטייפלר בתקופה בה חלה והמצב החמיר עד כי הרופאים נואשו מחייו. כאשר סיפר לר' יעקב ישראל על חוות דעתם של הרופאים הלה יעץ לו לעסוק בהכנסת כלה. בהטעימו: "בכל בוקר אנו קוראים אלו דברים, שאין להם שיעור. הכנסת כלה כתובה בין ביקור חולים להלוויית המת, ולכן, יש בכוחה להציל אף משערי מוות. ומני אז הגביר עוד יותר את עיסוקו בחסד עם הדגשה על הכנסת כלה. לא הייתה כלה מכל העולם שביקשה ממנו עזרה, והוא לא סייע לה בסכומים עצומים, ממש בלי שיעור.

הצדיק סייע ליהודים בכל כוחו ובכל אתר ואתר, וגם חיתן מתחילה ועד סוף ילדים של גדולי תורה. **לא רק שעסק בחסד, אלא שהחסד היה ממלא אותו שמחה עצומה. הוא היה ממש מלא שמחה**. כך הוא רקד ברחוב, אחרי שחיתן את הילד האחרון שהיה ממשפחה של יתומים, שהיו נכדים של אחד מגדולי הדור והרגיש שמדובר בבניו ממש.

פעם אחת שידך בן של גביר גדול, והלה כאות הוקרה לצדיק נתן דמי **שדכנות מופלגים בסך מאה אלף דולר!** בתוך פחות מחצי שעה כבר לא נשאר זכר מהסכום העצום... **מיד עשה כמה טלפונים וחילק את כל הכסף לנזקקים**. הייתה לו שמחה עצומה מהעיסוק בחסד. בתור רב ראשי היה מקבל משכורת ממשלתית שהייתה מכובדת כראוי למעמדו. והוא חילק אותה עד הסוף. ראשי הקהילה היו מתחננים בפניו שלפחות עד שיגיע הביתה לא יחלק את כל הכסף... וכל זה לא עזר, עד שמינו לו שומר שהלך אתו הביתה...

אחד ממקורביו הגדולים ר' זלמן אשר במשך שנים לא משה ידו של מתחת ידו של הצדיק סיפר: "לפעמים היה קורא לי בערב שבת וממש מתחנן אליי שאלווה אותו אל הבנק. 'אני משמש כאפוטרופוס של יתומים, ואני חייב להעביר אליהם כספים. הם אינם יכולים להמתין עד לאחר השבת', נימק. **באותם מקרים הוא היה נוהג להבטיח לי עוה"ב, אם אכן אלווה אותו**. הוא היה נוהג לומר לי: 'למוסדות התורה כבר יהיה מי שידאג, אבל מי ידאג לאלפי האלמנות והיתומים?'. לא אחת התבטא ברתת: 'אני מפחד מאנחה של אלמנה'.

רבי יעקב וולף קראנץ- המגיד מדובנא זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"א (1741) בעיירה זעטיל, שליד ווילנה. נפטר בי"ז טבת ה'תקס"ה (1804). חי כ-63 שנים. על מצבת קבורתו חרוטות המלים: "יבא יעקב שלום לפ"ק, הדרשן הגדול והמפורסם, אשר שמעו הלך בכל המדינות, לפניו לא היה, ואחריו לא יקום כמוהו, יש אשר רוח אלוקים דובר בו מורנו ורבנו רבי יעקב מגיד מישרים בן מורנו ורבנו רבי זאב ז"ל".

ידוע שעל כל נושא היה מיד מביא המשל מתאים לו בדיוק. **התמיד בלימודו וכבר בהיותו נער ידע בעל-פה את מסכתות: ביצה, ברכות, חגיגה, חולין, יומא, מגילה, מועד קטן וסוכה.** בשנת ה'תקי"ח (1758) בגיל 18 הגיע למזריטש ושימש כדרשן במשך כשנתיים, עבר לז'ולקוב ולאחר מכן לדובנא בה כיהן במשך 18 שנים.

אף שהיו מגידים רבים, הוא המפורסם שבהם. הוא חי בתקופתו של הגאון מווילנה שביקש ממנו שטיפף מוסר גם באוזניו. בתחילה סירב, אך משהתעקש הגאון, אמר לו המגיד כי חיסרון יש בצדקותו שהיא בהסתגרות בד' אמותיו וחסרה בה הגדולה שבצדיקות הנותרת על אף התחככות בחיי היומיום.

בכל לילה ערך תיקון חצות, ולאחר מכן למד עד אור היום, התפלל שחרית, המשיך את לימודיו בבית המדרש עד עת מנחה, אכל מעט ושוב חזר לבית המדרש למסור שיעור באגדה בהלכה עד שעות הלילה המאוחרות. **בהתאם לבקשתו, שמש בית המדרש - ר' בעריש פלאם, היה אחראי להודיע לו על כל מקרה לא טוב, שארע לאחד מתושבי העיר היהודים ומיד המגיד היה מפסיק מעט את לימודו ואומר בבכייה תהילים.** לפני פטירתו בשנת ה'תקס"ה (1804), **העיד על עצמו שמגיל 18 לא עבר חצות לילה בו ישן, ובכל יום שני וחמישי היה צם.** בכל כתבי הגר"א מוילנה, שהשאיר אחריו ושנכתבו בכתב ידו, אין אנו מוצאים אף מכתב ידידותי אחד. הגאון מווילנה, שתורת ה' הייתה חפצו, לא הייתה דעתו פנויה לכתוב מכתבי ידידות, רק למגיד מדובנא היה שולח מכתבי ידידות וגעגועים.

רבי יעקב הצטיין במשלו המחוכמים הקולעים לגופו של כל רעיון, משליו היו לקוחים מעולם המציאות שבחיי היום-יום. הם היטיבו להמחיש ולקרר אל השכל כל רעיון נשגב שביקש להנחיל לשומעיו. הצטיינותו כממשיל משלים דומה שהעפילה מעט על גדולתו האמיתית והמושלמת ברם כל הקרוב אצל תורתו ובקי בספריו מכיר אל-נכון כי **מדובר כאן בגאון בחסד עליון ובקי נפלא בעל שליטה בנגלה ובנסתר, אשר משנת חיים מסודרת לו בהשקפה נכונה על-פי דברי חז"ל.**

אביו: ר' זאב וואלף. **מספריו:** **יאוהל יעקב ספר המידות:** ביאור בתורת מידות האדם בשמונה שערים • **ספר משלי המגיד מדובנא:** ליקוט המשלים מספריו • **יקול יעקב:** על חמש מגילות.

ידוע מאמר רבותינו: "כל המגדל יתום בתוך ביתו- מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו". אולם בסיפור המופלא הבא, נגלה שלא רק כאילו ילדו אלא מעבר לכך: מסופר על המגיד מדובנא רבי יעקב קראנץ זצ"ל שגידל בביתו ילד יתום. ילד זה, אביו היה מחזר עמו על הפתחים, מתגורר בבית הכנסת, ולן בבית "הכנסת אורחים". והנה לפתע נפטר האב, והילד האומלל נותר בודד וגלמוד. אסף אותו המגיד לביתו. גידלו וחניכו, עד שגדל ונעשה לגאון הדור – הוא הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל. כאשר נפטר המגיד מדובנא לעולם שכולו טוב, הראו לו ספרים רבים שחיבר. תמה המגיד ושאל: "ספרים אלו, הלא אינם שלי? לא אני חיברתי אותם ואינני יודע עליהם". השיבו לו: "נכון, באמת אלו ספרים שחוברו על ידי הגאון רבי שלמה קלוגר. אך מכיוון שאתה גידלת אותו- הצלת את גופו ונפשו והיית הגורם לכל הצלחותיו. לפיכך משייכים ומיחסים אליך גם כן את כל הספרים האלו שחיבר".

ממשליו: אחד העניים, שדרכו הייתה לפשוט יד הצליח מעל המצופה וכיסו תפח בכספי נדבה. בשמחה ובטוב לבב חזר לצרפי, שבו הוא מתגורר ובצעקות רמות וריקודים סוערים אמר לרעייתו: "מעתה אנו עשירים. נוכל לחיות ברווחה ולקנות את כל מה שלבנו חפץ. ראי", והחל להוציא את כל הכספים אותם אסף והניחם על השולחן.

אשתו החלה מונה את המטבעות שלא היו אלא אגורות. בסיום פנתה אליו ואמרה: "סה"כ מדובר ב-300 קופקות, שאין אלא 3 רובלים! וכי מה ניתן לרכוש ב-3 רובלים?". **הנמשל - חיי האדם.** כאשר הוא פורט את חיייו בימים- נראים חיייו ארוכים, חיי נצח. כאשר מונה אותם בשנים- מגלה כי לא מדובר בהרבה זמן. כאשר מונה אותם בשמיטות- מגלה כי כל חיייו מסתכמים בכ-10 שמיטות. אולם, אם מונה אותם ביובלות- מגלה, שכל חיייו אינם אלא יובל וחצי. לפיכך עליו למהר ולנצל כל רגע בחייו לעבודת ה' ולקיום מצוותיו לבל יטעהו היצר בחייו הקצרים.

חזר שלח שליח, כדי שיביא לו מטען מהנמל. אחרי הרבה זמן הגיע השליח, מתנשף ויגע, כפוף ומזיע, כורע תחת עומס המטען, והכריז בשארית כוחותיו באוזני הסוחר: "הבאתי לך את החבילה המבוקשת" זה הגיב מיד: "לא נכון. זו לא החבילה שלי". "עוד לא פתחת אותה", שאל אותו השליח, "למה אתה אומר זאת?". ענה לו הסוחר: "פשוט מאוד. החבילה שלי לא כבדה, ומי שיישא אותה לא יתנשף. אם אתה מתנשף - זו אינה החבילה שלי". כך המשיל המגיד מדובנא את עבודת ה' הגורמת סבל וקושי לבעליה. **אם זה קשה מדי- זו לא עבודת ה' הנכונה והראויה, שכן היא אמורה להיות נעימה ומתוקה.**

כפרי מגיע לשוק בחורף והוא לבוש בגדים חמים. נכנס לחנות בגדי משי וביקש לקנותם. המוכר נטל בגד במידתו ומסר לו אותו. בינתיים הולך הכפרי ומוודד את הבגדים, מודד שוב ושוב, ומגלה שהם דחוקים עליו ואינם מתאימים לו כלל. "אתה מהתל בי?" הוא קורא בכעס לבעל החנות. "הבגדים לא מתאימים". הולך עימו בעל החנות בכדי להביא, הכיצד הבגדים אינם מתאימים למידותיו, ואז הוא מגלה, כי הכפרי מנסה ללבושם על בגדיו הבלויים ומיד אמר: "הבגדים מתאימים. פשוט עליך להוריד קודם את הבגדים העבים, שאתה לובש אחר כך- ורק אז ללבוש את המשי". **הנמשל הוא התורה, שאינה נוחה לאדם ואינה מתאימה לו, כל עוד הוא עטוף בבגדים אחרים, הלא הם התאוות וההבלים.**

הגאון רבי אריה לייבוש ליפשיץ זצ"ל: נולד בעיר יערסלוב בשנת ה'תקכ"ז (1766). כבר בילדותו ניכר עליו, כי לגדולות נוצר ועדיו לגאון ולתפארת. בהיותו כבן תשע שנים כבר ידע את כל הש"ס בבלי וירושלמי. למד אצל רבותיו ועלה ונתעלה בחריפות ובקיאות, עד שיצא שמו בשם 'לייבוש חריף'. הריץ מכתבים עם גאוני דורו והללו נפעמו מידיעותיו וחיידושו.

זיווגו הראשון לא עלה יפה, מאחר שהיה שקוע כולו בתורה, ורעייתו ביקשה שיעסוק במסחר. סירב ליהנות מכתרה של תורה, ואת כסף הנדוניה השקיע במסחר באמצעות שליח בשם ר' יוסף, שניהל את עסקיו ורק לעיתים רחוקות היה נוסע עם שלוחו לירידים הגדולים. פעם אחת, כשעסק בפריקת הסחורות, נצצה בראשו קושיא על הרמב"ם ולא מצא מנוח לנפשו ואמר לשלוחו, כי מוכרח הוא עתה למצוא רמב"ם לעיין בדבריו כדי ליישבם, ולא האזין לטענתו כי במהלכו זה יפסיד את כל מסחרו ואת כל הונו, והעמיסו את כל אשר להם על העגלה וחזרו. בדרך במלון פרצה שריפה, שכילתה את כל אשר לו, ונותר ערום ונקי מכל נכסיו, ובחזרתו לביתו שוב שקע בתורה. **גאון בנגלה ובנסתר.**

בשנת ה'תק"ס (1799) נאלץ לקבל על עצמו תפקיד כרב בקרשוב. בשנת ה'תקס"ח (1807) עבר לשינאווא וישב על כסא הרבנות עד שנת ה'תקפ"ה (1824) אולם הוא נרדף ע"י בעלי מחלוקת ונאלץ לברוח באמצע הלילה. זמן קצר לאחר מכן העיר נשרפה ושני שלישי מהעיר בערה, ורבים נשאר ללא קורת גג. משם עבר לכהן כרב ואב"ד בעיר ווישניצא, בריגל והגלילות. נודע כפועל ישועות. מכל המקומות פנו אליו, אולם הוא לא לקח פדיונות. נפטר ב-י"ז טבת ה'תר"ו (1845). ציונו בריגל שבפולין. חי כ-79 שנים.

אביו: ר' חיים (ה'חזזה מלובלין) העיד עליו שהוא בעל רוח-הקודש, משפחתו מיוחסת לר' נתן נטע שפירא בעל 'מגלה עמוקות'. **מרבנותיו:** הגאון רבי יצחק חריף מסאמבור צוק"ל (מח"ס שו"ת 'פני יצחק'), ר' אריה לייב הכהן הלר (בעל 'קצות החושן'), ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזזה מלובלין). **חברותא:** הגאון ר' יעקב משולם אורנשטיין (בעל 'ישועות יעקב'). **מספריו:** אריה דבי עילאי. **נשותיו:** בת נגיד חובב תורה ולומדיה מפרמישלא (זיווג ראשון), מרת חנה (זיווג שני - בתו של בעל ה'ישמח משה').

ציד התגלה רבינו כבעל-מופת מסופר, כי בעיר אושפיצין הייתה אישה חולנית ל"ע. בעלה דאג עד מאוד לרפואתה וגם בשל העובדה שעדיין לא זכה לזרע קודש בר קיימא. הלה דרש ברופאים, והללו נלאו למצוא לה מזור. כאשר פנה הבעל לרה"ק ר' בעריש מאושפיצין והפציר בו עד מאוד שיפעל ישועה בעבורו אמר לו הרב, כי רואה הוא, **שרק על-ידי הרב החדש (רבינו) מווישניצא יוכל להיושע.**

מיד אסף עוד שלושה חסידים וביקש להגיע לרבינו. באותו זמן שהה הרב בשינאווא. רבינו, שהיה בעל רוח-הקודש, ידע בכל מה שהתרחש ונסע לווישניצא, כדי שיוכל להושיע את הבעל. כאשר הגיעו לשם, הבעל וחבריו החסידים, קיבלם הצדיק בכבוד ואף ערך להם שולחן. במהלך הסעודה שאלם: "מהו המרחק מאושפיצין לווישניצא?", ונענה: "כ-ט"ו פרסאות". ענה להם בתמיהה: "מרחק רב, ואיני יודע מדוע. לכל הפחות אברך אתכם", וברכם.

בליל שבת-קודש אחר עריכת השולחן אמר אחד מן המקורבים לבעל הזקוק לישועה: "תיכנס כעת לחדר הרבי וספר לו על הבעיה". שמע הלה לקול חברו ונכנס לחדרו של הצדיק. הביט עליו הרב בחמלה ושאלו לשמו, והלה ענה: "מנחם בן גיטל". וגולל בפניו את צרתו, וכי אשתו הגיעה ל"ע עד שערי מוות, וכי הרופאים אמרו נואש לחייה. **רבינו הביט בפניו והבטיחו, כי אשתו תבריא ואף יזכה ממנה לילדים, והרופאים יכלמו ויבושו מתחיתם. שמח הבעל עד מאוד לשמע הבשורה.**

במוצאי-שבת קודש, כשנפטרו ממנו וביקשו לחזור לאושפיצין, נתן הרב לאיש עשב בשם בעליצא וציווה לבשלו וביקש, שהבעל ורעייתו ישתו מהמרקחת ויעיל, וכאשר הרבי אמר - כך היה. **האישה הבריאה, ובתוך שלושה חודשים ראו כל אנשי העיר אושפיצין, כי האישה הולכת כשאר האדם, והקול בעיר יצא, שהרבי מווישניצא הוא איש מופת ונסעו אליו בהמונם.**

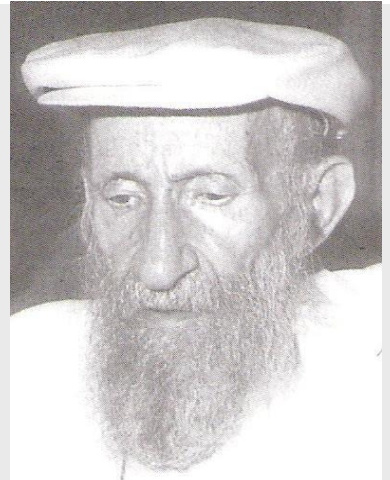
על קדושתו המופלאה מסופר, כי כשבא הרה"ק ר"מ מדזיקוב לבקרו, אמר לאביו בחזרתו כי ראה, **שאת המרק אכל במזלג מרוב דביקות ופרישותו מענייני העולם-הזה, ואמר לו אביו, כי מאכלי השבת של הרבי מסוגלים לדורות ודורי דורות של יראים ושלמים, ומסופר, כי פעם, כשבא אליו איש חולה בחולי המעיים וביקש עבורו רפואה. רבינו נתן לו לאכול מן הקוגל. נבהל האיש ואמר, כי המאכל מסוכן הוא לו מחמת מחלתו, אמר לו הצדיק, שיש לו קבלה, שמאכלי שבת-קודש מרפאים. החולה שמע לדבריו, ולמרות חששו אכל את הקוגל וכדבריו כן היה, שנרפא האיש מחוליו לתדהמת הרופאים.**

על העובדה, כי הרב היה בעל רוח-הקודש ניתן לראות מהסיפור המופלא שלפנינו, שהובא בשו"ת 'אריה דבי עילאי': אירע פעם, שהתעקש הצדיק ולא רצה להתיר עגונה אחת, כמה גדולים כתבו בירורים ופולפולים ארוכים להתירה, והוא דחה דבריהם ולא הסכים להתירה. בסיכומו של עניין, ר' מרדכי דוד מדאמבראווא בא אליו לפלפל עימו פנים אל פנים וסידר לפניו ראיותיו החזקות, כדי להתיר את האומללה מכבלי עיגון. כשראה רבינו, כי לא יוכל לשכנע את הרב השני, עמד על רגליו ודפק על השולחן ואמר: **"איך אני יכול להתירה, בשעה שאני רואה את הבעל בחיים?". לא חלף זמן רב, והבעל בא והודו לו, כי עיניו הקדושות היטב ראו.**

יפר הרה"צ הישיש מו"ה נפתלי ט"ב זצ"ל מבריגל, שפעם אחת בא לזקינו הרה"ק בעל ה'אריה דבי עילאי' זיע"א איש אחד, שחלה ל"ע בריאותיו עד שהרופאים כבר התייאשו מחייו רח"ל, וציווה הרה"ק, שימתין עד שיכבו הנרות שבת קודש, וכשמתחילים לכבות, והם מעלים עשן, אז ישאף באפיו את העשן, ובזה יתרפא, ובדרך הטבע זהו סכנה. וכן עשה, שנשאר שם, והעולם כבר הלכו אחר השולחן לבתייהם והוא נשאר עם עוד אנשים, שהיו רוצים לדעת מה יעשה לו, והמתין עד שכבו ושאף את העשן, ותיכף התחיל להתעטש והקיא מאוד, וייראו האנשים לנפשם שח"ו נעשה בגריעותא יותר, כי היה זה סכנה גדולה לריאות, ולפלא נתרפא פתאום כאחד האדם. אח"כ כשהרופא ביקר אצלו אמר, שאין לו חרטה על דבריו שאמר נואש, ושהריאות שלו - אין זה בכלל הריאות הישנות אלא ריאות חדשות.

הרב הגאון המקובל שלמאן מוצפי זצ"ל - נולד בליל שבת קודש כ"ז שבט ה'תר"ס (1899). נפטר ב"ז בטבת ה'תשל"ד (1974), חי כ-75 שנים. במסע ההלוויה השתתפו אלפי אנשים. גאוני ירושלים נשאו הספדים על רבנו וקוננו בבכי ותמרורים על הצדיק הקדוש שכל ימיו הגן על ישראל בתפילותיו ובתחנוניו. נטמן בהר המנוחות ליד קברו של הגאון הצדיק ר' ניסים כדורי- ידיד נפשו של רבינו כל חייו.

בצעירותו עבד אצל הגביר מנחם דניאל, שהיה אחד מעשירי בגדד ומהמקורבים למלכות, ושימש כמנהל עסקיו. הדבר לא מנע מרבנו לקבוע שעות רבות ביום ללימוד. בן 17 החל ללמוד את תורת הנסתר. בן 19 שנה הוסמך למול ובהיותו בן 21 הוסמך לרב ושוחט ובודק.

גאון אדיר בנגלה ובנסתר. בקי עצום בכל כוונות הרש"ש. צדיק גדול ועניו. בכה כל ימיו על צער השכינה הקדושה. ישן 3 שעות בלילה וביום שהרגיש צורך ישן כחצי שעה נוספת. עניו מופלג, למרות שהמקובל הצדיק רבי יהודה פתיה זצ"ל הסמיכו ל"חכם" הקפיד מאוד שלא יכנוהו בתואר זה. דאגת הכלל והפרט הייתה תמיד מול עיניו. מידי יום ביומו היו משכימים לפתחו אנשים רבים כדי להיוועץ עמו ולקבל את ברכתו. הרב לא חסך מעצמו כל מאמץ כדי להקל מסבלם של הפונים אליו.

אביו: הרב ציון מאיר. **אמו:** הרבנית פרחא. **אשתו:** הרבנית טובה. **בניו:** ר' בן-ציון (ראש כולל "בני ציון"). ר' יהודה (ר"י "מנחת יהודה"). **חבריו:** ר' ניסים כדורי חזן, ר' יעקב מוצפי, ר' אפרים אנקאוה, ר' ששון הלוי. **רבתינו:** ר' יהודה פתיה, ר' חיים שאול הכהן דוויק, ר' יעקב מונסה, ר' צדקה חוצין. **חתנו:** המקובל דוד בצרי שליט"א.

מספריו: ישפתי צדיקים- סדר לימוד ותפילות על קברי צדיקים יגהות על תשעת חלקי סידור הרש"ש יפירוש מלוקט- על קהלת ומסכת אבות יחידושים- על נושאים שונים בנסתר ובנגלה יסדר תיקון העוונות וסיגופים הכללי.

כאשר רבנו היה נער בן 9 שנים, כאשר הרב הגאון המקובל חכם יוסף חיים זצ"ל התבקש לישיבה של מעלה, גמלה בלבו החלטה להיות מופרש ומובדל מענייני העולם וכל מעייניו היו נתונים לתורה בלבד. הוריו בהיותם מודעים להתנהגותו הקיצונית של בנם, חסו עליו וניסו למתן את דרכו, אך הוא נשאר בשלו. גמר בדעתו כי עליו לקום מדי לילה בשעת חצות ולעסוק בתורה עד אור הבוקר. ולמה יתנהג במדרגה פחותה מאביו.

בפניו עמדה השאלה כיצד יתעורר בחצות, חשב מצא עצה, לקח חבל קצהו האחד כרך סביב ידו, וקצה השני קשר לבריח הדלת, והיה כאשר יקום אביו בחצות וימשוך בבריח הדלת תמשך ידו ויתעורר, ושבויעים הצליחה השיטה אך לילה אחד השגיח אביו בחבל הקשור ומנעו בכך. אלא שחז"ל אמרו: "אין דבר העומד בפני הרצון".

שיטה חדשה נמצאה, קשר ידו בחבל וקצהו שלשל דרך החלון לאחורי הבית שלשל דרך החלון לאחורי הבית וביקש מחברו אשר הוריו היו מרשים לו לקום בחצות כי יעבור על יד ביתו וימשוך בחבל, מדי לילה אחר צאת אביו מהבית היה בא אותו חבר ומעירנו, יחד היו הולכים לביהמ"ד ויושבים בהיחבא ולומדים עד עלות השחר, משך שעתיים מוסר ואח"כ תלמוד, ספרי שבט מוסר, ראשית חכמה, חובת הלבבות ופלא יועץ למדו על פה, ואת דרך בעלי המוסר קיימו הלכה למעשה.

לימים ספרה אמו של רבינו: "בני בכורי נשמה טהורה בקרבו, בהיותו בן עשר שנים מדי ליל שבת קודש היה עומד בחצר הבית וקרא את כל ספר התהלים מעומד לאור הלבנה, הכותל שעל ידו היה מתפורר ומט ליפול, כל הפצרותי כי ייכנס לבית ויקרא תהלים בפנים עלו בתוהו, כי סירב להפריע את שנתם של אחיו הקטנים".

בהשתטחו על קבר האר"י, נהג לשבת על הקרקע וכל הקהל הרב שמנה קרוב למאה איש הצטופף סביבו, הכל האזינו שעות ארוכות לדברי התורה הנעימים והנפלאים שהשמיעם. באחד מביקוריו שם ביושבו במקומו הקבוע, היה מדי זמן קצר פונה ונשען על צידו ומאריך את רגליו שהתעיפו מהישיבה הממושכת על מקום אחד.

אחד מציבור תלמידיו ראה והנה נחש ארסי מסתתר בתוך חור בקרבת הקבר ורבנו לא הבחין בו, כשהאריך רבנו רגליו- נכנס הנחש למאורתו, וכשאספה בחזרה- יצא הנחש ועמד בקרבתו, והדבר המוזר נשנה פעמים אחדות במשך הלימוד במקום, משנסתיימה התפילה חזר הנחש בשקט למאורתו. ניגש אותו אדם לרבנו ואמר לו את המעשה וסיים: "עתה ידעתי כי איש קדוש אתה". רבנו גער בו: "לא היה לך לסמוך על הנס, והיה לך להזהירני מיד".

בשנת תרצ"ז סיים את לימוד כל הכוונות והחל לכוון הכל בבת אחת. באותם ימים חלתה הרבנית, אמו של רבנו חששה כי הסיבה למחלת חלתה הוא עסקו בכוונות ובשמות הקודש של בנה וביקשתו לחדול מיד. בשתי הפעמים הראשונות הסכים לוותר וזאת בתקופה של שנה בכל אחת מן הפעמים. בפעם השלישית לא יכול היה לוותר לה. לקחה עמו והלכה אל ראשי המקובלים בירושלים: ר' שלמאן אליהו זצ"ל (בנו הוא הרה"ג המקובל אליהו מרדכי) והגאון ר' אפרים הכהן זצ"ל. שוחחו עמו הרבנים ובפניהם הרצה את לימודו בסידור הכוונות ושעה ארוכה שוחחו עמו בדברי תורה, משסיים עמדו שני המאורות ואמרו לאמו: "בנך זה מכוון מושלם ומוסמך הוא, ובקי בסידור הרש"ש יותר מאתנו! מובטח לך שהוא גדול בתורה ועתיד להגן על כל העולם בתפילותיו. אנחנו אחראים כי שום נזק לא יקרה לסובבים אותו ח"ו מעסקו בכוונות".

האדמו"ר רבי צבי אלימלך שפירא זצ"ל: נולד בשנת ה'תקמ"ג (1783) בעיירה יאורניק שבגליציה. הוריו, לאחר שנפטרו עליהם ל"ע מספר ילדים בקטנותם, נכנסו לבעל ה"נעם אלימלך" לקבלת ברכה שהבטיח שייולד להם בן שיאיר את העולם בתורתו הקדושה ואף ציווה לקרוא לילד בשם "אלימלך" כשמו כסגולה לאריכות ימים. מאחר שלא נהוג אצל האשכנזים לתת את שם הדוד בעודו בחיים, הוסיפו את השם "צבי". כשהתגלה הדבר, הקפיד על ששינוי והוסיפו עוד שם אחד על שמו, **ואמר אם היו קוראים אותו אלימלך היה ממש כמו מלאך, דהיינו שהיה גדול כמוהו.**

עוד בצעירותו למד בשקידה והתמדה. כאשר גדל, יצא חוק מאת המלך, שכל משפחה צריכה לתת את אחד מבניה לצבא, והוא נלקח לצבא. בדרך נסיעתם, היו צריכים לעבור ולנסוע על הנהר דרך גשר שהיה על הנהר. והנה באמצע הנסיעה נשבר הגשר, והעגלה שבה נסעו התהפכה, וכל הנוסעים טבעו ורבנו היה היחיד שניצל בדרך נס, ומשם ברח לביתו והחליף את שם משפחתו מלנגזם לשפירא, על מנת שלא ייתפס בשנית לשירות הצבאי. שימש ברבנות בקהילות רוביטש, סטריז'וב, האליטש ובשנת ה'תקפ"ה מונה לכהן כרב בדינוב. לאחר מכן שימש במונקאטש ולאחר כארבע שנים שב לעירו, דינוב. גאון בנגלה ובנסתר. נודע כפועל ישועות. רבים שיחרו לפתחו. חידש סגולות רבות והידועה ביניהן היא **סגולת הזיווג על ידי אמירת מזמור קכ"א בתהילים (שיר למעלות אשא עיני אל ההרים), שאותו יש להגיד 4 פעמים ביום.** נפטר בי"ח טבת ה'תר"א (1841). חי כ-58 שנים. ציונו בדינוב שבפולין.

אביו: ר' פסח מלנגזם (צאצא של רבי שמשון מאוסטרופולין). **אמו:** מרת איטה (בת אחותו של ר' אלימלך מליזנסק, בעל "נועם אלימלך"). **אשתו:** חנה מינדל (בתו של ר' שמואל מינדל מציטש). **בניו:** ר' משולם זושא (נפטר בחי' הרב בשנת ה'תקצ"ז), אדמו"ר דוד (המשיך את מקומו כאדמו"ר בדינוב, מח"ס "צמח דוד"), אדמו"ר אלעזר (רבה של לאנצוט) ור' שמואל. **בנותיו:** ביילא (בעלה הראשון ר' נחמיה ויינברגר ובעלה השני ר' שמעון ישעיה רייך), שרה (נישאה לרבי משה שיינפלד) ורבקה (נשאה לרבי יעקב אורי). **מרבותיו:** ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא (ה"אובה ישראל"), ה"חוזה" מלובלין, המגיד מקוזניץ ור' מנחם מנדל מרימנוב. **מספריו:** **בני יששכר** - על לוח שנה, חגים ומועדים **דרך פיקודיך** - על מצוות התורה **יאגרא דכלה יאגרא דפרקא יאגרא דהלולי יחידושי מהרצ"א** - הלכות חנוכה **ליקוטי מהרצ"א** - תנ"ך ומגילת אסתר **יכלי הרואים יגהות מהרצ"א** - על ה'זוהר' **דברים נחמדים ירגל ישרה ימעין גנים** - כנגד המשכילים **יסדר הקפות יריח דודאים** **זוהיה ברכה** - על זרעים ומסכת שבת **יברכה משולשת** - על משניות **דרך פיקודיך ימעשה השם השלם יפסח בחבורה יחכמת הנפש יטעמי המצוות.**

○ **יפר הגה"צ מקיוויאשר זצ"ל,** דאצל הגה"ק רבי יהושע מדינוב זצ"ל **כי אליהו הנביא זכור לטוב,** רגיל **אצלו.** ופעם קרה שעברו מספר שבועות, ואליהו לא בא אליו כרגיל, לאחר זמן כשבא, שאלו רבי יהושע: "מדוע כבודו לא בא עד עכשיו?", אמר לו: "משום ששמעת ביזוי לתלמיד חכם ולא מחינת", דהיינו שאחד זלזל בכבוד רבינו **בעל בני יששכר,** בעת שישבו **בדין תורה, ולכן לא בא אלי.**

מספרים על הגאון הצדיק מחבר ספר "בני יששכר", שהיה בקי **בעל פה בכל התפילות והפיוטים של הימים הנוראים.** כשנשאל, מהיכן היה לו את הזמן ללמוד זאת בעל פה, השיבם, שכאשר היה צעיר, היה לומד ללא הפסקה ובקושי ישן בלילות רק הוגה בתורה ומקיים את הפסוק: "והגית בו יומם ולילה" למהדרין. הוריו, בראותם זאת, מנעו ממנו בתוקף ללמוד בלילה בהטעמים, כי הלילה נועד למנוחת הגוף ולכן עליו לישון בכדי להחליף כח למחר. וכיבו את האורות, אך **תפסוהו קורא לאור הלבנה.** דנו ביניהם והבינו, כי לא יוכלו להניא אותו ממעשיו. לא הייתה להם ברירה, **והם נעלו אותו לישון במחסן ללא ספרים,** אולם היה שם מחזור אחד לימים הנוראים, ומרב חשקו ורצונו בתורה, **העדיף לפחות לנצל את הזמן "וללמוד" את תפלות הימים הנוראים. כך חזר וחזר, עד שהיו שגורים על לשונו בעל פה.**

כל כך עזה הייתה אהבתו לתורה, אף לרגע לא זז מאורה. הלך במסירות נפש משיבה לשיבה לחפש איזה ספר, היה שולח מכתבים לחכמים בבקשה שיעתיקו איזה דף גמרא וישלחו אליו, דרש וחקר לראות את הדברים ברורים. וגם מי שכתב איזה נושא וחקר ודרש אותו, ושמע שיש עוד מאן דהוא שכתב או דן בזה, היה רץ ומחפש בצימאון, **שמה יתווסף לו עוד איזה דבר חכמה ותבונה.**

בעת באיזו פילוג בין צדיקים קדושי עליון, הרב היה נזהר לבל יתערב במחלוקת. היה מעשה ואחד הצדיקים הביע תרעומתו לפניו על שלא נעמד לצידו. אמר אז הרה"ק מדינוב: "מצינו בעקידה, שאמר השי"ת לאברהם 'קח נא את בנך יחידך... והעלהו שם לעולה', ואחר כך: 'ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים... ויאמר אל תשלח ידך אל הנער וגו', ולמה מתחילה לא אמר לו גם כן על ידי מלאך, אלא מכאן מוכח, שלשחוט אדם אסור אפילו אם שומע ממלאך."

כשהיה חל ערב סוכות ביום ראשון, **השתדל שתעשה סוכתו אז על ידי נוכרים, והיה נותן להם שתי מידות יין שרף, והכל כדי שיעשו מלאכה ביום אידם.** ובליל התקדש החג כשנכנס לסוכתו היה נכנס בפיוטו ידים ורגלים, והיה מנשק הרצפה והדפנות, ונכנס בהתלהבות ובמאמרים, והיה ממליץ טוב על ישראל, ואמר: "ריבונו של עולם, ראה איך שהערלים בשביל מידה יין שרף עשו מלאכה ביום אידם, מה שלא יעשו עמך ישראל בעד כל הון דעלמא, ולבסוף עמך ישראל הם במצב שפל כזה."

האדמו"ר רבי אלימלך וייסבלום מרודניק זצ"ל - נולד בשנת ה'תקע"ז (1817) בגליציה המערבית. לאחר פטירת האדמו"ר מרופשיץ התמנה כרב בעיר רודניק. לאחר מכאן התיישב בעיר לנצחוט שם זכה לתואר "פועל ישועות" לאחר שרבים מיהודי העיר שהיו חשוכי ילדים נושעו ממנו בעזרת סגולותיו. העיד עליו ר' דוד מדינב שלצדיק היה גילוי אליהו הנביא בכל עת שרצה.

רבינו נדד ברחבי גליציה ואונגארן לקרב נשמות ישראל לאביהם שבשמים ורבים השיב מעוון. בנסיעותיו היה לוקח מהגבירים כסף עבור עניי ישראל ונשברי לב. מחמת ענוותנותו משך ידו מלנהל עדה והיה מכתת רגליו להסתופף בצלם של צדיקי דורו, אשר כולם כאחד כבדוהו והעריצוהו. מידת אהבת ישראל בערה בקרבו. בעל רוח-הקודש.

בספר 'החכמה מאין' הובא שסיפר הרה"ק ר' יצחק מסטיטשין זי"ע: מספר ימים לפני פטירתו הגיע הרה"ק ר' אלימלך מרודניק לעיר סאקאלוב ושאל מתי חל היארציית של הרה"ק ר' יענק'לע ממעליץ זי"ע בנו של הרה"ק ר' נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע ואמרו לו שהוא ב-י"ט טבת, שהה שם כמה ימים, ופתאום בא השמש בצהרים, ונשמתו עלתה בסערה השמימה ב-י"ט טבת ה'תר"ט. חי כ-61 שנים. ציונו בסוקולוב שבגליציה. בנו, ר' אלעזר המשיך דרכו כאדמו"ר.

אביו: ר' מנחם יששכר מנדל בער וייסבלום (רב בעיר פשעווארסק). **אמו:** מרת פינקל. **אשתו:** בת ר' יצחק מרודניק. **בנו:** האדמו"ר ר' אלעזר (התמנה לכהן כממלא מקום אביו באדמו"רות). **מרביתיו:** ר' מנחם מנדל מרימנוב, ר' יעקב יצחק הורוביץ (ה'חוחה מלובלין), ר' נפתלי צבי הורוביץ (מייסד שושלת חסידות רופשיץ). **מספריו:** ידבש השדה.

רבינו היה נערץ ונקדש בעיני המון בית ישראל, בהצטיינותו במידת "אהבת ישראל" שבערה בקרבו להפליא. ידועים ומפורסמים היו מעשיו שטיפל במו ידיו הקדושות עם עניים ומוכי שחין, ועד כדי כך הגיעו מידותיו, שמצץ במו פיו המוגלה שנצטבר במכת השחין על גופו של בר ישראל.

כשהיה לפניו חולה שנצטנן והיה רותח מחום גבוה והוצרכו לחממו עד שיזיע, ולא היה מי שירצה לטפל בו החליט הוא לטפל בו בכבודו ובעצמו והכניס את עצמו במיטה אחת עם האיש הלזה וככה חימם את החולה, וכל זה עשה מגודל אהבת ישראל שבערה בו. מצאו אותו פעם לפנות בוקר שקם בעצמו ושם עצים בתוך התנור לחמם את החדר לאורחים שישנו שם כדי שיהא החדר חם כשיקומו בבוקר.

פעם בא לביתו של גביר, והלה עשה סעודה גדולה לכבודו, בסוף הסעודה הביאו קערה של פתיתי בצק, כדרך העולם הוא שהרבי אוכל מעט והשאר מחלקים לשיריים, אך רבינו אכל את כל הקערה ושאל: "האם יש עוד?". וכך אכל ג' קערות של פתיתי בצק! ובינתיים היה יוצא ונכנס כמה פעמים, והיה מוזר בעיני המסובים כיוון שמעולם לא היה כן דרכו בקודש.

לאחר מכן נתוודע הדבר, שלגביר הייתה משרתת ישראלית וטעתה ובמקום להניח שמן או שומן בתוך פתיתי הבצק הניחה יין שרף להדלקה וכמעט אין ראוי לאכילה, ואם יתוודע הדבר תתבייש המשרתת ואולי תסולק ממשרתה, ע"כ אכל את כל הפתיתי בצק שלא יתוודע הדבר, ולכן יצא כמה פעמים לחוץ להקיא וחזר לאכול עד שלא נשאר עוד, וכל זה עשה כדי שלא לבייש ולצער בת ישראל.

מנהג היה לרבינו, שבעת שאכל חמין בשבת קודש בצהרים, היה פונה לחשוכי בנים ואומר להם: "קח לך בן (עצם הבשר בלע"ז ביין = בן), ותיפקד במשך שנה זו בבן זכר", ומי שזכה לקבל ממנו נתברך במשך השנה בזש"ק בן זכר. פעם ביקשו עשיר אחד שיושיעו בבן זכר, אמר לו רבינו: "לדאבוני אפסו מאתי כרגע הזכרים אך בידי להושיעך בבת", וכשנתרצה הגביר לבת נתברך בבת יחידה שהתגוררה ברבות הימים בעיר ראזאוולע. ('זכרון אשר' אות יג)

הרה"ח ר' שלמה זלמן לעהרער ז"ל ראה"ק דק"ק מחזיקי הדת אנטווערפן בספרו 'ספר צאנז' מספר: בשעת מלחמת העולם השנייה כשברחנו מהרשעים הגרמנים ימ"ש הגענו לעיר סאקאלוב, ושם סיפרו יהודי סאקאלוב שבבית החיים שבעיר נמצא הקבר של הצדיק הגדול רבי אלימלך מרודניק זי"ע, והלכנו להתפלל שם. יהודי סאקאלוב סיפרו: אשר בזמן מלחמת העולם הראשונה בשנות תרע"ד – תרע"ח באו הגויים הרשעים מהכפרים סביב העיר סאקאלוב וכלי משחיתם בידם, כקדומות סכינים ומקלות לעשות פאגראם, לשדוד ולגזול את נכסי היהודים בסאקאלוב, אבל בהגיעם לגבול העיר הפכו פניהם וברחו, ולא הספיקו לעשות שום רע ליהודי העיר.

לאחר תקופה שאלו היהודים את הגויים מדוע ברחו ולא עשו כלום ליהודים, ענו הגויים ואמרו: "כאשר באנו לקצה העיר לגזול ולשדוד, עמד שם יהודי זקן אחד עם זקן ארוך ומקל גדול בידו והכה על קדקדם של הגויים אשר רצו לעבר את גבול עיר סאקאלוב", ותיארו את צורתו של הזקן, והבינו יהודי העיר שזה היה הצדיק רבי אלימלך מרודניק זי"ע"א שהציל את העיר משוד הגויים אחר שזמן רב שכבר התבקש רבינו לעולם האמת.

הגאון הצדיק חכם משה יחזקאל זצ"ל: נולד בעיר בגדד בשנת ה'תרע"ד (1913). בהיותו בגיל שש הוצרך לעבור ניתוח בצווארו. בזמן ששהה בביה"ח למד את כל ספר התהלים בעל-פה וכן חלק מספר דניאל. משחר נעוריו. אהבתו לתורה הייתה עזה והיה הולך משיעור לשיעור ללמוד עם חכמי בגדד וזקניה למרות היותו רך בשנים ולא שם ליבו לחבריו שהיו מלעיגים עליו. בגיל מאוחר יותר נפלה עליו עול פרנסת הבית ולשם כך היה חלבן. אך עם זאת לא עזב את תלמודו ולמד בביהמ"ד 'בית זילכה' מהשעה 09:00 עד 13:00 בצהריים. לאחר מכן טיפל בפרות וחזר לביהמ"ד 'אליהו ראובן' מ-16:00 עד לאחר תיקון חצות. ישן כשלוש שעות בלילה.

בגיל 32 עלה לארץ ובהיותו ענוותן הסתיר את גדלותו בתורה ועבד כפועל בניין לצורך מחייתו. בתחילה התגורר במעברת זרנוגה ולאחר מכן עבר לת"א, שם פתח את ישיבת 'חכם יוסף חיים' בשכונת התקווה ועמד בראשה. הרביץ לכל דורש ואף פתח כולל אברכים. ולמרות זאת עסק ברוב שעות היום והלילה בתורת ה' ומיד כאשר מגיע היה בשעה אחת בצהריים מעבודתו, היה הולך ויושב בבית המדרש עד השעות הקטנות של הלילה. כאשר חלק גדול בחייו ישן הוא כשלוש שעות בלילה! בקי בכל מקצועות התורה. גאון בנגלה ובנסתר. זכה לסיים את ספר הזוהר בימי חייו כשבע פעמים בעיון רב כשכל מאמר היה מרחיב ומפתח כיד ה' הטובה עליו. ת"ח מופלג העוסק בתורה יומם ולילה. ענוותן. הרביץ תורה רבות בשנים. נפטר ב-י"ט טבת ה'תשס"ז (2007). חי כ-93 שנים. ציונו בקריית-שאול בת"א.

אביו: חכם סלמאן. **אמו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת ג'ולייט. **מרבותיו:** חכם סלמאן חוג'י עבודי (בגמרא), חכם יוסף רביע (הלכה), חכם יצחק מכמל, חכם נסים כדורי, ר' יצחק דרזי (אביו של ר' שמואל דרזי). חכם מאיר כדורי (שהיה זוכה לגילוי אליהו), ר' שלום הדאיה. **בניו:** ר' יחזקאל יחזקאל (הסופר המפורסם), ר' מקבציאל (מחנך בת"ת בבני ברק), ר' פלטיאל (ממשיך את ניהול הישיבה), ר' שלמה שליט"א (מחנך בת"ת בירושלים). שלתיאל ז"ל, **בתו:** מרת אביגיל (נישאה לר' שלמה הכהן שליט"א - ראש מוסדות בית-דוד ושלמה). **מספריו:** יוסף חיים ז"ל. **יספר המדרגה- הנהגות על רבינו.**

התמדתו בתורה הייתה מופלאה. מכריו ותלמידיו העידו, **כי אף פעם לא ראו את רבנו מתבטל מתלמודו.** והיה **יושב ועוסק בתורה במשך כ-18 שעות ביממה בדבקות נפלאה!** עד כדי כך שבאו פעם אחת עורכי סקר על סדר היום בחיי זקנים, ובררו אצל בני המשפחה מה סדר יום אביהם, ולא האמינו, כי יהודי בגיל כה מבוגר לומד 18 שעות ביממה, וישן שעות ספורות בלבד. הללו שלחו שליח שישיהו במשך כיממה לראות אם אכן יש פלא כזה, ואכן ראו בדיוק כך והתגדל כבוד ה' יתברך באותה שעה.

במסדרונות בית החולים תל השומר נשמעו באחר הימים צעקות ואנחות מאחד מחדרי המיון, כל צוות הרופאים האחים והאחיות מיהרו למקום. סיפר אחד הנוכחים שבמקרה שהה שם: "הלכתי גם אני לראות מה קרה, אני רואה את חכם משה יחזקאל מתאנח מכאב וזועק: 'מה עם הספר? מה עם הספר?'. כששאלוהו הרופאים איזה ספר, מה קרה, אולי ח"ו מרוב ייסורים התבלבל, אך רבנו חזר על דבריו בקול אנחה וצער: 'מה יהיה עם הספר? זה מספר ימים שאיני יכול לפתוח ספר ללמוד תורת ה' מרוב ייסורים.' (היה זה לאחר שעבר ניתוח לב ומכך שלא יכל לפתוח ספר היה לו צער גדול יותר מאשר כל הייסורים!)."

פעם קנה מכונת תקתוק חדשה לישיבתו, והנה בבוקר הבחין כי אותה מכונה נגנבה, צער רב נגרם לו מכך. באותו יום המשיך בתלמודו כרגיל. והנה באותו לילה בא אליו מרן "בן איש חי" בחלום ושאלו: "מדוע הנך בצער? מחר, המכונה תחזור לישיבה!". והנה בבוקר בא רבנו לתלמידים בשמחה ואמר: "היום המכונה תחזור!". חשבו כי מתוך צער מדובר, אך הוא בשלו.

לא עברו מספר שעות, הגיע לפתע אדם והחזיר את המכונה חדשה עם הקופסא. שאלוהו: "מה ראית להחזיר הגניבה?". ענה האיש: "באמצע הלילה הגיע אלי רב אחד וזעק: 'קום מהר והחזר גניבתך!' לא התייחסתי, אך שוב בא אלי ואמר: 'אם לא תחזיר הגניבה תישן ולא תקום!'". הללו הראו לו תמונת הבן איש חי, ומיד נזעק ואמר: "זה הרב שהחזירני הלילה".

ברכותיו של הרב היו עושות רושם עצום בשמים והיו נענות. מסופר על יהודי מסוים שכתשע שנים לא היו לו ילדים ונכנס לרבנו. באותו רגע ישב הרב במשרד הישיבה, מיד נכנס הלה וסגר הדלת. ואמר: "איני יוצא מכאן עד שתבטיח לי בן זכר", רבי משה נסה להתחמק, אולם משלא נתן לו הלה מנוח, השיבו רבנו: "זוגתך לשנה הבאה בעז"ה תפקד!".

משראה הלה כי עת רצון קעת ביקש שוב: "רבינו! תבטיח לי כי כל שנה אזכה לבן זכר" והבטיחו רבנו. והנה פלא, **לשנה הבאה בדיוק באותו תאריך נפקד בבן זכר, וכך באותו תאריך בדיוק נפקד שנה אחר שנה בבן זכר! ויהי לפלא עצום.**

בזמן שהותו בבית החולים הוצרך לקבל זריקות ע"י הרופאים, לאחר מיכן היה נוהג תמיד לומר "תודה רבה", באומרו: על זה אמר שלמה המלך "נאמנים פצעי אוהב". "אומנם אתם פוצעים אותי, אך זה מאהבה". עוד היה נוהג, שכאשר היה גומר להתפלל מהסידור המזדמן לו בבית-הכנסת היה פותח בדף הכריכה ועושה השכבה לנפטרים אשר הסידור נתרם לעילוי נשמתם, באומרו **שזו הכרת הטוב להם.**

אחת מבני משפחת רבנו שהייתה לובשת פאה וכובע, ולא זכתה להיפקד בזרע של קיימא. לאחר מספר שנים באה אל רבנו ואמרה, כי היא מקבלת על עצמה להוריד את הפאה וללבוש כיסוי ראש כדת וכדין, אמר לה רבנו: "אם כך, בעזרת ה' יתברך תזכי להיפקד בבנים זכרים". לא חלף זמן רב וזכתה להיפקד בזרע קודש בר-קיימא.

הגאון הרב שאול מְקִיקֶץ השלי זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ז (1887) באי ג'רבה שבתוניס. בתחילה למד תורה אצל אחיו הגדול ר' חויתה שהיה ת"ח צדיק וחסיד גדול. בהמשך למד והתחנך אצל הרב דוד (דידו) הכהן והיה מתלמידיו הראשונים. בילדותו לא היה חכם ופיקח כל כך אולם היה לו חשק לתורה הקדושה והוא גדל עד שנעשה לאחד התלמידים המובהרים. בשנת ה'תרס"ז (1906) החל לשמש כעוזר בחינוך תלמידים לגאון ר' יוסף ברבי (מח"ס ילדי יוסף ועוד) בבית המדרש על שם הרב חזקיה פרץ.

לאחר פטירת ר' יוסף ברבי, התמנה לשמש כראש הישיבה. שימש כחזן ושליח ציבור וכן כסופר כתובות ואף פעמיים בשנה דרש בפני הציבור בבית-הכנסת של ג'רבה. בשנת ה'תרפ"ד (1923) בהיותו כבן שלושים ושבע שנים חלה בחולי השבר שהתאפיינה בחולשה וכאבים, ממנה סבל עד סוף ימיו והיה חולני וחלש מאד, ותמיד היה חגור בחגורה למתניו, אך עם כל זאת לא זז מחבבה והיה מתחזק מאד בלימוד התורה עם התלמידים יומם ולילה, וקיבל יסוריו בדומיה.

בשנת ה'תש"י (1950) למרות העובדה שהיה חולה עלה לישראל דרך צרפת וזאת לאחר שפקידי העליה סירבו לאשר לו לעלות ארצה בטענה שהוא זקן וחולה ואין מי שיטפל בו בארץ ובחסידי ה' עלה לארץ והשתכן עם משפחת בנו בכפר שלום. **ענוותן מופלא**. זכה להעמיד תלמידים רבים ומהם יצאו דיינים, רבנים ועוד. נפטר ב-י"ט כסליו ה'תש"ל (1969). חי כ-82 שנים. ציונו בבאר-שבע.

סבו (מצד אביו): ר' עמנואל. **אביו:** ר' מעתוק. **מרבותיו:** אחיו, ר' חויתה, ר' דידו הכהן. **מתלמידיו:** הגאונים הרש"ל צ' ר' שלמה משה עמאר שליט"א, ר' דן מרדכי כהן שליט"א (זקן רבני תוניס), ר' שלמה מאזוז, ר' אלטר מאזוז, ר' מרדכי סגרון, ר' רפאל כדיר צבאן ועוד. **בנו:** ר' אורגאני. **חתניו:** ר' זע"ר מרדכי פנחס עששו ור' נסים נעים. **מספריו:** **ימדרשו של ש"ם** - על הפרשות וההפטרות **לשם אשים** **ימדרש אבות** - על פרקי אבות **ישמש ומגן** - חידושים על מסכת פסחים **כרמי שלי** - חידושים על הש"ס **בית ושם** - מוסר ומעשיות וכן פירושים על חמישה חומשי תורה.

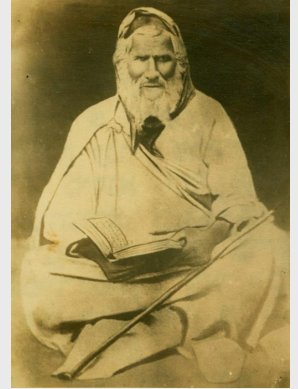
רבינו היה זריז וחרוץ גדול לנצל כל רגע פנוי. אף פעם לא היה אפשר למוצא את רבינו יושב ובטל, גם בימים שלא היה מלמד את תלמידיו כמו בערב שבת, או בשבת קודש אחר הצהרים, או בימים טובים וחול המועד, היה תמיד יושב במקומו ולומד תורה, ולא פסיק גירסא מפומיה. תלמידו הגאון רבי אלטר מאזוז זצ"ל מספר כי רבינו בעצמו סיפר להם על עצמו איך בילדותו היה שוקד על לימודו גם בלילה ומחדש וכותב, **ולפעמים אחרי שעלה על יצעו בשעה מאוחרת כשהוא מהרהר וחושב על מה שלמד ולפתע עלה במוחו חידוש בתורה, קושיא או תירוץ, מרוב שמחה היה בועט מיד בשמיכה וממהר להדליק את האור כדי לכתוב את מה שהתחדש לו, כדי שלא ישכח זאת עד הבוקר.**

כאשר יצא לאור ספרו על הש"ס 'כרמי שלי' אשר כתבו עליו הסכמות נלהבות של כל גדולי הדור. כתב אחד האברכים מתלמידיו פתק קטן, שגודלו פחות משלוש אצבעות כדי להודיע שיצא לאור ספר 'כרמי שלי' להרה"ג מקיקץ שלי וניתן להשיגו במקום פלוני. ותלו אותו בכמה בתי כנסיות כדי שיקנו מרבינו את הספר וסיפר תלמידו אשר שימשו באותם ימים הראש"ל מרן הגאון ר' שלמה משה עמאר שליט"א, שבאותו הזמן הגיע רבינו לאחד מבתי הכנסת והיה שם איזה חזן אחד שגער בר בלי בושא ואמר לו: **"איך אתה לא מתבייש לכתוב על עצמך הרב הגאון ואתה מפשוטי העדה?"** רבינו התנצל בפניו והסביר לו, שלא הוא זה שכתב וגם ראייתו חלשה ולכן לא קרא את הפתק. למחרת קרא רבינו לתלמידיו וגער בהם על שכתבו עליו תואר הרה"ג **ולא כעס כלל על אותו האדם**. והוסיף הגאון מרן ר' שלמה משה עמאר, כי המתבונן יבין באיזה דרגה של פשטות היה חי ואיזה ענווה עד שהצליח לשכנע כל מכריו שאינו רב ולא חכם וזה לא היה בלבד אלא באומנות גדולה בחוכמה מעולה כי אין לזה קשר עם הענווה של הזמנים הללו (מעובד מתוך הקדמתו ל'כרמי שלי' על קדושין מהדורא בתרא).

גדולים צדיקים במתתן יותר מבחייהן". שחה בתו הרבנית רחיימא נעים ע"ה כי פעם בעת ששהתה בשבת חתן משפחתית בעיה"ק ירושלים, התארחו בשכונת סנהדריה המורחבת והייתה אמורה להגיע לעליה לתורה בשכונת שמואל הנביא. הרבנית, שגרה בנתיבות של אז, שאפילו רמזור לא היה, הגיעה לצומת (בר אילון) ולא ידעה לאן ללכת. מקום שונה, מקום הומה, והיכן עכשיו תוכל למצוא את משפחת החתן. לפיכך הרימה עיניה ובקשה את עזרת אביה זצ"ל: **"אבי, אינני יודעת היכן המשפחה שאליה אמורה אני להגיע"**. והנה אביה רבי מקיקץ שלי הפייע בהקיץ ונתן לה את ידה והובילה עד לבית המשפחה ונעלם. בשבת זו דיברו יותר על המופת הגדול מאשר על שבת החתן.

קשיי הכללה בעיר ג'רבה היו לתופעה שכיחה מאוד אחרי תקופת מלחמת העולם השנייה היה המצב קשה פי כמה, המצור שהוטל מנע את האפשרויות של משא ומתן חופשי וחוקי הממשל הצרפתי היו נוקשים ואכזרים ורבים סבלו אז מחרפת רעב בשעה קשה זו נרתמו לפעולה אנשי הג'וינט והנהיגו לכנס את ילדי המקום בשעות הצהריים ולחלק לכלם מנות כפי שהשיגה ידם. הייתה זו הצלה לילדים אלא שפעולה זו העלתה את חמתו של רבינו מכיוון שבארוחה זו סעדו יחדיו בנים ובנות וזו היא עירבוביא של ממש. ולכאורה מה בכך, הרי מדובר בפעוטים לפני גיל מצוות, ומדוע להקפיד הקפדה מיותרת בעידן כל כך קשה? אך שאלות אלו ואחרות לא עניינו את רבינו ויחד עם הגאון הקדוש רבי משה כלפון הכהן הם הרעישו עולמות. איך יתכן שייפרץ הגדר בעירנו רבת הצניעות? הרי כאן מבוססים המנהגים ע"פ רוח ישראל סבא, ואין לשנותם אפילו בגיל ילדות! וכן זעקתם אינה שבה ריקם. דברי רבינו הניבו פרי מאז ואלך חולק המזון לבנות בשעה אחת עשרה ולבנים בשתיים עשרה. בית ישראל לחוד ובית יעקב לחוד והכל כדי לשמור על גדרי הצניעות ואין זה משנה באיזה עידן.

הצדיק הקדוש המקובל האלוקי רבי יעקב אביחצירא זצ"ל: נולד בשנת ה'תקס"ה (1805) בתאפיללת שבמרוקו. מקובל, חסיד, מלומד בניסים. מנהיג, מורה ומחנך, גאון מופלג, ענוותן, אציל רוח, איש רב חסד, בעל רוח-הקודש. בצעירותו למד אצל אביו, רבי מסעוד, את כל התנ"ך עם טעמי המקרא ולאחר מכן כל המשנה וכל התלמוד.

מנהיג הקהילה בתאפיללת. שימש כרבה ומנהיגה במשך עשרות שנים. רצה בכל מאודו לעלות לארץ אך בגלל התנגדות של בני הקהילה נמנע ממנו. ניסה לעלות לארץ שש פעמים! אולם לא זכה בכך. בשנת ה'תר"מ (1879), כשניסה לעלות בפעם השישית הצליח לשכנע את הקהילה שלא ימנעו ממנו. בדרכו לא"י עבר דרך דמנהור ושם נפטר.

מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. היה לו את גילוי אליהו הנביא. אהב להתבודד ולהתייחד בלימודו שרובו ככולו היה בקבלה. התעניין גם בצרכי עדתו ודאג לעניים. הרבה בנתינת צדקה וביתו היה פתוח להכנסת אורחים. היה יוצא לאסוף כסף ולאחר מכן מחלקו לנזקקים. ממרחקים באו לקבל את ברכתו. נערץ היה על ידי ההמון המוסלמי ו'השיך הגדול' המוסלמי אשר היה ממעריציו הגדולים ועמד איתן לימינו ולימין קהל היהודים. נפטר ב-כ' בטבת ה'תר"מ (1880). חי כ-75 שנים. ציונו במנהור.

אביו: ר' מסעוד. **מרבותיו:** אביו, ר' מסעוד. **בניו:** ר' מסעוד, ר' אהרון, ר' אברהם ור' יצחק. **בנותיו:** מרת פריחה (נישאה לר' תורג'מן) ומרת אסתר (נישאה לר' מכלוף אדהאן). **מספריו:** חיבור על "עץ חיים" נשרף מיד שסיים את כתיבתו, משום שהדור לא היה זכאי לפירוש זה. **ידורש טוב. שערי ארוכה. פיתוחי חותם. שו"ת יורו משפטיך ליעקב. יגל יעקב. לבונה זכה. שערי תשובה.** על ענייני תשובה ושבת קודש.

בעת שביקר בעיר גראמא, התארח בביתו של ר' מכלוף הלוי, שכיבד את הצדיק מאוד. בסעודת הצהרים של יום חמישי בשבוע, הפציר בעל-הבית מרבינו כי ישבות אצלו בשבת, והוא ידאג לו לכל מחסורו. אולם רבינו מסיבותיו סירב להזמנה, ואמר כי עליו להגיע לביתו שבתאפיללת בטרם תיכנס שבת. לקראת סוף אותה סעודה, נכנס אל החדר גדי אחד מן הצאן של בעל-הבית, ושם את רגליו על השולחן שישב רבינו.

ר' יעקב התבונן בו, ואמר לר' מכלוף: "עתה מוכרח אני לשבות אצלך, ובתנאי שתשחט את הגדי, ותעלהו לשולחני, משום שנשמה גדולה של תלמיד חכם התגלגלה באותה בהמה, ואני צריך לאכול את בשרה בכוונות, למען יזכה לתיקון הראוי. ר' מכלוף הסכים בשמחה, ואף כאשר קרא לשוחט

הראה לו את הסכין. כשהסתיימה סעודת ליל-שבת, וכולם פרשו לשנתם, שמע בעל הבית, שלן באותו חדר של רבנו, כי מישהו מדבר עם הרב, באומרו: "**כשם שזכיתי לבוא למקומי ועל תיקוני, כך יוסף לך הקב"ה גדולה על גדולתך, ותזכה לאריכות ימים ושנים**". כששאל את רבנו לפרש העניין, גילה לו, שהיה זה אותו ת"ח שהתגלגל בגדי, ובאכילתו אמש, נתקנה נשמתו וחזר למקומו.

באחד הימים, בעודו עוסק בתורתו של האריז"ל, לצורך העמקת הדברים, ביקש רבינו את הספר "ארבע מאות שקל כסף", שחיברו ר' חיים ויטאל זצ"ל. כאשר השמש הביא לפניו את הספר, הסתבר כי עכברים כרסמו כשלושים דפים מהספר. **התיישב רבנו והוסיף מדעתו את הדפים החסרים.** בין הבאים לבית-רבינו, היה איש סוחר, שנהג לנסוע מעיירה לעיירה לצורך פרנסתו. את רוב עושרו והצלחתו, תלה בברכת הצדיק שהעביר עליו בכל פעם שבא לבקר. מאחר ורצה אותו סוחר ליהנות את רבנו, נהג לחפש בכל מקום ספרים ישנים ועתיקים או כאלו שזה עתה יצאו לאור, אותם היה רוכש במיטב כספו ומביאם לרבינו. פעם, באחת מנסיעותיו מצא רק ספר אחד שהשביע את רצונו, היה זה 'ארבע מאות שקל כסף'. בחזרתו לעיירה, נכנס ראשית לביתו של רבנו לבקשת ברכה. אך נכנס אל חדרו, פנה אליו הרב באומרו: "האם הבאת לי ספר?", והסוחר ענה שכן, אלא שהספר נמצא באכסניה סמוכה. רבינו, שהיה בעל רוח-הקודש, ידע מיד באיזה ספר מדובר, וביקש ממנו: "בבקשה, תביא לי אותו עכשיו". מיד רץ הסוחר לקיים את בקשת רבינו, והגיש את הספר לפניו. **רבינו מיהר להשוות את הכתוב בספר המקורי, ואת מה שהשלים מדעתו, ומצא את כל אותם שלושים הדפים זיהם מילה במילה.**

באחד הימים, התארח רבנו בטנג'יר, בביתו של ראש הקהל. כאשר נפוצה השמועה, מיד הגיעו אנשים רבים לבית. בין האנשים הגיע גם רב העיר, רבי מרדכי בן ג'ו. והנה, מבחין הרב, שרבנו לוחש דבר-מה באוזנו של משרתו, והמשרת יוצא חוץ לחדש ושב אחריו לאחר מספר דקות. רגע לאחר מכן, הוצרך רב העיר לצאת מן חדרו של רבנו, והנה הוא מבחין **בבעלת-הבית ועיניה זולגות דמעות.** לשאלת הרב, מדוע היא בוכה, ענתה האשה, כי זה עתה בא המשרת והודיע לה כי **רבנו מצווה, שלא תכין דבר מאכל, כי לא יאכל ממעשה ידיה.** רב העיירה התפלא, מאחר ואשה זו הייתה כשרה ובעלת יראת שמים. נכנס הוא לרבנו בשאלו, מדוע לא יאכל ממעשה ידיה של בעלת הבית?, והנה, רבנו משיב להפתעתו, כי **גלוי לפניו, כי בעלת-הבית, זה עתה חטאה בחטא חמור ועברה עבירה בסתר,** ולכן אינו רוצה ליהנות ממעשה ידיה. כאשר רב העיר מסר את תשובת הרב לאשה, נדהמה בעלת הבית והודתה כי **אכן עברה כעת עברה חמורה. אולם מעשיה היו בסתר, ואין זאת כי אם רוח הקודש דברה מתוך גרונו של רבנו.**

פעם אחת, כששב רבינו מאחד הכפרים הסמוכים למחוז תאפיללת, גילה, ששכח את אחד הספרים. היות וכבר היתה שעת לילה, וכדי להגיע לכפר הסמוך היה צורך לעבור ביער עבות, לא היה ניתן לשכור עגלה. על כן קרא לאחד מתלמידיו וביקש ממנו כי יביא את ספרו. על אף הקושי בדבר, התלמיד הסכים. כאשר הגיע ליער, ראה נחש אדיר בממדים, שראשו כפליים מראש אדם. התלמיד סבר כי כאן תהיה קבורתו, והחל לומר 'שמע ישראל'. והנה, מבחין הוא שהנחש בכל פעם שמגיע הוא אליו, זוחל מספר מטרים לפניו וממתין לו. הבין התלמיד כי הנחש הוא שליח. וכך המשיך עד שהגיע למקום ומצא את הספר. גם בחזרתו הנחש זחל לפניו. כאשר הגיע לבית-רבינו, שאל הרב אם שלח שליח טוב שישמור עליו בדרך המסוכנת.

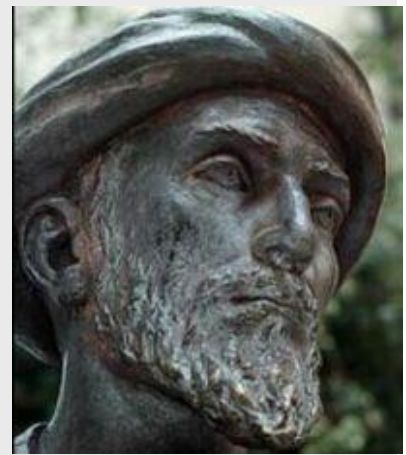
רבי משה בן מימון זצ"ל, ידוע בכינויו **הרמב"ם**: נולד בי"ד ניסן ד'תתצ"ח (1138) לאביו מימון שהיה דור שמיני לדיינים בעיר הספרדית קורדובה, במחוז אנדלוסיה שבספרד. אחד מגדולי הפוסקים בעם ישראל. זכה לתארים "משה השני", "הנשר הגדול" ועליו נאמר "ממשה עד משה לא קם כמשה". מחשובי הפילוסופים בימי הביניים, תיאולוג, רופא האישי של השולטן צלאח א-דין ובנו אלפאצל, משורר, מדינאי, מחבר ספרים, אסטרונום ומנהיג רוחני. ייחוסו מגיע עד רבי יהודה הנשיא עורך המשנה ועד דוד המלך. נפטר ב-כ' בטבת ד'תתקס"ה (1204). חי כ-66 שנים. ציונו בטבריה.

בהיותו בן 13 נאלצה משפחתו לעזוב את קורדובה ולנדוד מספרד. בעת הנדודים של משפחתו בהיותו בן 17 כתב את "ספר המאור", פירוש למשנה כולה, לאחר תשע שנות נדודים. בהיותו בן 22, הגיעה משפחתו לעיר פאס במרוקו. כעבור חמש שנים גבר לחץ המוסלמים גם בעיר זו, והמשפחה נאלצה לנדוד והפעם לא"י באנייה דרך הים. עם בואם לארץ, הם נתקלו במציאות כלכלית קשה, וכעבור חודשים אחדים הפליגו לעבר מצרים.

שם הפך להיות רופאו האישי של השולטן. בכל יום, כאשר היה שב לביתו בשעות אחר-צהריים, היה מגלה תור של אנשים רבים הממתנים לו. בין האנשים היו גם נוכרים ולא רק יהודים. הרב היה נכנס לביתו, ואוכל דבר מה ואז היה מתחיל לטפל בחולים הרבים. למרות שהטיפול בהם ארך עד שעות הלילה המאוחרות. לאחר מכן היה לומד ועוסק בתורה וכותב את ספריו.

מספריו: **ספר המאור**- פירוש לשישה סדרי משנה • **מאמר העיבור** • **משנה תורה**- 14 ספרים המסכמים את כל הנושאים הנזכרים בתורה שבכתב ובתורה שבע"פ. **מורה נבוכים**: עקרונות הפילוסופיה ועקרונות האמונה היהודית • **שמונה פרקים להרמב"ם**- הקדמה לפירוש המשניות הנכללות במסכת אבות • **שלושה עשר העיקרים** • **ספרי בריאות** • **קץ החיים**.

אביו, רבי מימון, כבר בצעירותו הייתה נפשו חושקת בתורה. מיום שעמד על דעתו נתן לתורה חילו. כך עברה שנה אחר שנה ועדיין לא נשא אישה. פעם אחת הראו לו בחלום, כי המיועדת לו לבת זוג יושבת בעיר הסמוכה והיא בתו של קצב, ממשפחת קצבים ירודה. בחלומו נצטווה לשאת את הבת לאשה. ר' מימון עשה כפי שנאמר לו בחלום. אשתו ילדה לו את הנער משה, ומתה ל"ע בשעת הלידה.

הנער, לא הצטיין בשום תכונה מיוחדת. לא הייתה לו נטייה ללימודים, וכל מה שלמד- לא נקלט בראשו. קשה הבנה היה וקשה תפיסה. לא הועילו כל המאמצים של אביו להיטיב את תפיסתו הקשה ולשנות את דרכו. לר' מימון, הדיין מקורדובה, גרמה התנהגותו של בנו צער ובושה. מרוב רוגז היה מכנה את הנער בשם "בן הקצב", והנער נמלט מן הבית וביקש לעצמו מפלט בבית הכנסת שבעיר אחרת.

בודד ועזוב מכל הסתתר הנער משה באחד הערבים בפינת בית הכנסת ושפך דמעות על גורלו. תוך כדי התייפחותו התעייף ונדרם. והנער הינו ישן, תנח עליו הרוח ועם קומו בבוקר וירגיש בשינוי הפתאומי שחל בקרבו וברצון העז שתקפהו לדעת תורה וחכמה. הוא יצא ללא ידיעת אביו לאליוסונה, ליישיבה המפורסמת שרבי יצחק אלפסי (הרי"ף) יסדה, ותלמידו ר' יוסף אבן מיגאש עמד בראשה באותם ימים. במרוצת הזמן, כשהנער עודנו רך בשנים, הוא שב לעיר מולדתו, לקורדובה.

הוא לא התוודע לבני עירו, אף לא לאביו. הוא סר ישר לבית הכנסת, וביום השבת עלה על הבימה ופתח פיו בדברי תורה וחכמה, עד שעורר התפעלות מרובה בלב כל שומעיו, שביניהם היה גם אביו".

תפקידיו הרבים והמגוונים שמלא בחייו, מותרים כל מתוודע אליהם פעור פה: הוא היה רופא מלכותי וכללי, משורר, מדינאי, מחבר ספרים, פוסק, מנהיג ופילוסוף. העובדה ששלט בשטחים כה רבים מפתיעה עוד יותר לאור הנסיבות, בהן לא חסרו לו שונאים ומקנאים. הללו ניסו פעמים רבות להתנקש בחייו, וכמעט הצליחו. אך תמיד ברגע האחרון, הודות לחסדי שמים ולחוכמתו הגדולה, ניצל ממוות. עמיתיו, הרופאים המצרים, שרחשו לו שנאה וקנאה, ניסו בכל דרך להבאיש ריחו בפני המלך.

באחת הפעמים הציעו למלך כי תתקיים תחרות ביניהם לבין הרמב"ם: שני הצדדים יכינו מרקחת סמים אשר יש בכוחה להרוג אדם. ביום מסוים, בשעה שנקבעה מראש, יפגשו בבית המלך, והיה אם אחד מהצדדים יביא עימו גם מרקחת חיים, הרי הוא המנצח בתחרות. הרמב"ם הסכים, וכשיצא מעל פני המלך הוסיפו הללו וטענו כי על הרמב"ם לשתות ראשון, את אשר יכינו הם. מזימתם הייתה להורגו במקום. הרב שב לביתו, וסיפר לתלמידיו הנאמנים על המזימה. הם נחרדו, אך הוא אמר שכבר מצא עצה בעזרת הבורא: הוא ביקשם להכין 2 מרקחות, על פי רשימות מפורטות שיתן להם. מרקחת אחת ישתה בטרם צאתו לארמון, ובשובו- יתנו לו את המרקחת השנייה, שתפקידה לבטל לחלוטין את הרעל ולחזק את כוחותיו. עד מהרה נפוצה השמועה ברחוב היהודי על מזימת הצוררים. את בתי הכנסת גדשו מתפללים שנאו תפילה לשלום הרב הנערץ.

ביום המיועד הופיע הרמב"ם בארמון. נוכח זוגות עיניים מתנכלות, ניגש ושתה את כוס הרעל... סחרחרת עזה תקפה אותו. הוא יצא ומיהר לביתו, שם השקוהו תלמידיו המסורים במרקחת השנייה, שהכינו לפי הוראותיו. היא ביטלה כליל את השפעת הרעל, ותוך זמן קצר שב לאיתנו. אז חזר לארמון, וביקש כי יקוים החלק השני בתחרות: כי שונאיו ישתו את הרעל שהכין הוא!!! הללו ניסו להתחמק מזאת בכל דרך, אך המלך אילצם לקיים את חלקם בתחרות. הם שתו את אשר הכין, ובו במקום נפחו את נפשם הטמאה. כך נתייקר כבודו של הרב שוב בעיני המלך.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים, בריאות איתנה, פרנסה בשפע
ושכל משאלות ליבם יתקיימו לטובה ולברכה
ושכולם יחזרו בתשובה שלימה לאביהם שבשמיים

וכן להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת הי"ו
שיזכה להקים בית נאמן בישראל
ויצליח בכל מעשה ידיו
ויחזור בתשובה שלימה